

ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО ВЕДЕННЯ ПЛЕМІННОГО МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

О. В. Кругляк, кандидат економічних наук

Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця
Національної академії аграрних наук України
вул. Погребняка, 1, с. Чубинське, Бориспільський р-н,
Київська обл. 08321;
e-mail: ovokrug@gmail.com

Одним із найважливіших критеріїв ефективності функціонування підприємств галузі молочного скотарства є рівень надою з розрахунку на одну корову. Рядом дослідників, серед яких М. З. Басовський, В. П. Буркат, В. І. Власов, М. В. Зубець, Й. З. Сірацький, Є. І. Федорович, встановлено, що вища інтенсивність приросту живої маси телиць, особливо в період від народження до 6-ти місяців (800 – 900 г) і в перший рік життя (780 – 800 г), є одним із шляхів формування високої молочної продуктивності тварин.

Зокрема, в практиці США, Англії, Франції та інших країн широко використовують інтенсивне вирощування телиць і осіменяють їх у віці 14-15 міс. за умови досягнення ними 80-85% живої маси та 95-97% висоти в холці дорослих корів на час їхнього отелення (24-25 міс.).

За даними Асоціації тваринників Ізраїлю, де молочна продуктивність корів становить 11-12 тис. кг, в цій країні практикується інтенсивне вирощування телиць голштинської породи, 85,3% від поголів'я яких запліднюють у віці 13-15 міс., 11,8% – у 16-18 міс., та лише 2,9% поголів'я телиць – після 18 міс.

В попередніх дослідженнях нами встановлено, що наразі рівень вирощування ремонтного молодняку великої рогатої худоби молочного напрямку продуктивності не у всіх племінних господарствах України відповідає мінімальним вимогам стандарту племінного молочного скотарства.

Поглиблений аналіз даних Державного племінного реєстру 74 племінних господарств з розведення великої рогатої худоби голштинської породи (2020 рік) показав, що 29 підприємств (або 39,2% від досліджуваних) забезпечують інтенсивне вирощування ремонтних телиць (середньодобовий приріст телиць у віковий період 0-12 міс. на рівні 840-900 г) і осіменяють їх у віці 12-15 міс.

В цих стадах досягнуто найвищого рівня молочної продуктивності корів-первісток, що є одним із факторів ефективного ведення племінного молочного скотарства. Серед них – племінний завод СТОВ «Промінь» Миколаївської області, середня продуктивність 2125 корів в якому за 2020 рік склала 12016 кг, де осіменяють телиць у 12,6-місячному віці за досягнення ними живої маси 421 кг і забезпечують отелення у віці 22-24 міс. У ФГ «Перлина Турії» Волинської області середній надій 741 корови голштинської породи становив 12074 кг, вік першого осіменіння телиць живою масою 380 кг склав 13,7 міс. Інтенсивне вирощування ремонтних телиць впроваджено, зокрема, у ТДВ «Терезине» Київської області із продуктивністю дійного стада чисельністю 938 гол. на рівні 12320 кг у 2020 році, в якому перше осіменіння телиць живою масою 387 кг у віці 12,3 міс. забезпечує одержання перших їх отелень у 22-23-місячному віці.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що впровадження в практику інтенсивного вирощування та вибір оптимального часу осіменіння ремонтних телиць дозволяє комплектувати племінні стада первітками з високим потенціалом продуктивності, добрими плодовитістю та тривалістю господарського використання. Тому визначення оптимальних параметрів інтенсивного вирощування, живої маси і віку телиць при першому осіменінні, дотримання яких дає змогу забезпечити максимальну реалізацію генетичного потенціалу молочної продуктивності й подовження тривалості продуктивного використання корів, скорочення непродуктивних витрат на утримання ремонтного молодняка і зростання чистого доходу від реалізації більших обсягів молока, є передумовами формування економічно вигідних стад.